तुर

अ. क्र.	तपशिल	
१	**पीक आणि वाणाचे नाव**	**तुर - टीएटी -१० (ट्रॉम्बे अकोला तुर -१०)**
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९८४
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे. कृ. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी जमीन,
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा दुसरा आठवडापर्यंत
७	बियाणे प्रमाण / एकर	१६-१८ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ६०-९० सें.मी. झाडातील अंतर ३० ते २० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२५:५० व नत्र,स्फुरद व माती परिक्षणानुसार कमतरता असल्यास २० किलो गंधक/हेक्टर द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	**शेंगा पोखरणारी अळी** : ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी किंवा एच.ए.एन.पी.व्ही. प्रति हेक्टरी ५०० रोग ग्रस्त अळयांचा अर्क (१x १०^{९} तीव्रता) फवारावा. किडींनी आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यानंतर (१० ते २० अळया प्रति १० झाडे) इमामेक्टीन बेंझोएट ५ एस.जी. ३ ग्रॅम किंवा क्लोरॅनट्रॉनिलीप्रोल १८.५ एस.सी. २.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **पिसारी पतंग** : पिसारी पतंगाच्या ५ ते १० अळया प्रति १० झाडे आढळल्यास मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **शेंगे माशी** : मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के ११ मि.ली. किंवा क्विनॉलफॉस २५ टक्के २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	**मर** : पिकांची दिर्घकालीन फेरपालट, रोग प्रतिबंधक जाती पेराव्यात. पेरणीपूर्वी कार्बोक्सीन ३७.५ टक्के अधिक

		थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो व ट्रायकोडर्मा व्हीरीडी १० ग्रॅम प्रति किलो प्रमाणे बीज प्रक्रिया करावी. **वांझा** : बीएसएमएआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ आशा किंवा पीकेव्ही तारा या वाणाची लागवड करावी. मारोती हा वाण या रोगाला मोठया प्रमाणात बळी पडतो. किटकनाशकाद्वारे कोळयांचे व्यवस्थापन करावे. **खोडावरील करपा : अ) कोलेटोट्रायकम करपा** : मॅन्कोझेब हे बुरशीनाशक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून रोगाची लागण दिसताच खोड व फांद्यांवर फवारणी करावी. **ब) फायटोप्थोरा करपा** : पेरणीपूर्वी बियाण्यास मेटॅलॅक्झील २ ग्रॅम किंवा फोसेटल ए.एल. २ ग्रॅम किंवा कार्बोन्डाझीम २ ग्रॅम किंवा थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करावी. मेटॅलॅक्झील किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	१००- ११५ दिवस
१०	उत्पादकता	८- ९ क्वि./ हे.
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	• दुबार पीक पध्दतीस योग्य • अति लवकर पक्व होणारा वाण • प्रथिने प्रमाण - २३-२४ टक्के • १०० दाण्याचे वजन - ८ ते ९ ग्रॅम
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

अ.क्र.	तपशिल	
१	**पीक आणि वाणाचे नाव**	**तुर - टी -विशाखा -१**
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९८२
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे. कृ. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी जमीन,
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा दुसरा आठवडापर्यंत
७	बियाणे प्रमाण /एकर	१०-१२ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ६०-९० सें.मी. झाडातील अंतर ३० ते २० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२५:५० व नत्र,स्फुरद व माती परिक्षणानुसार कमतरता असल्यास २० किलो गंधक/हेक्टर द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	**शेंगा पोखरणारी अळी** : ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी किंवा एच.ए.एन.पी.व्ही. प्रति हेक्टरी ५०० रोग ग्रस्त अळयांचा अर्क (१x १०^{९} तीव्रता) फवारावा. किडींनी आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यानंतर (१० ते २० अळया प्रति १० झाडे) इमामेक्टीन बेंझोएट ५ एस.जी. ३ ग्रॅम किंवा क्लोरॅनट्रॉनिलीप्रोल १८.५ एस.सी. २.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **पिसारी पतंग** : पिसारी पतंगाच्या ५ ते १० अळया प्रति १० झाडे आढळल्यास मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **शेंगे माशी** : मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के ११ मि.ली. किंवा क्विनॉलफॉस २५ टक्के २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	**मर** : पिकांची दिर्घकालीन फेरपालट, रोग प्रतिबंधक जाती पेराव्यात. पेरणीपूर्वी कार्बोक्सीन ३७.५ टक्के अधिक थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो व ट्रायकोडर्मा व्हीरीडी १० ग्रॅम प्रति किलो प्रमाणे बीज प्रक्रिया करावी.

		वांझा : बीएसएमएआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ आशा किंवा पीकेव्ही तारा या वाणाची लागवड करावी. मारोती हा वाण या रोगाला मोठया प्रमाणात बळी पडतो. किटकनाशकाद्वारे कोळयांचे व्यवस्थापन करावे. **खोडावरील करपा : अ) कोलेटोट्रायकम करपा** : मॅन्कोझेब हे बुरशीनाशक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून रोगाची लागण दिसताच खोड व फांद्यांवर फवारणी करावी. **ब) फायटोप्थोरा करपा** : पेरणीपूर्वी बियाण्यास मेटॅलॅक्झील २ ग्रॅम किंवा फोसेटल ए.एल. २ ग्रॅम किंवा कार्बोन्डाझीम २ ग्रॅम किंवा थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करावी. मेटॅलॅक्झील किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	१३०- १३५ दिवस
१०	उत्पादकता	८- ९ क्वि./ हे.
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	• मध्यम टपोरा दाणा • लोळण्यास प्रतिकारक • कोरडा दूष्काळ मध्यम सहनशील • १०० दाण्याचे वजन - ८-१० ग्रॅम • डाळ उतारा- ६६टक्के • शिजण्याची वेळ -२२-२३ मिनीट • शेंगा पोखरणाऱ्या किडीवर्गास मध्यम सहनशील
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

अ. क्र.	तपशिल	
१	**पीक आणि वाणाचे नाव**	तुर - एकेटी -८८११
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९५
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे. कृ. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी जमीन,
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा दुसरा आठवडा पर्यंत
७	बियाणे प्रमाण /एकर	१०-१२ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ६०-९० सें.मी. झाडातील अंतर ३० ते २० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२५:५० व नत्र,स्फुरद व माती परिक्षणानुसार कमतरता असल्यास २० किलो गंधक/हेक्टर द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	**शेंगा पोखरणारी अळी** : ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी किंवा एच.ए.एन.पी.व्ही. प्रति हेक्टरी ५०० रोग ग्रस्त अळयांचा अर्क (१x १०^{९} तीव्रता) फवारावा. किडींनी आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यानंतर (१० ते २० अळया प्रति १० झाडे) इमामेक्टीन बेंझोएट ५ एस.जी. ३ ग्रॅम किंवा क्लोरॅनट्रॉनिलीप्रोल १८.५ एस.सी. २.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **पिसारी पतंग** : पिसारी पतंगाच्या ५ ते १० अळया प्रति १० झाडे आढळल्यास मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **शेंगे माशी** : मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के ११ मि.ली. किंवा क्विनॉलफॉस २५ टक्के २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	**मर** : पिकांची दिर्घकालीन फेरपालट, रोग प्रतिबंधक जाती पेराव्यात. पेरणीपूर्वी कार्बोक्सीन ३७.५ टक्के अधिक थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो व ट्रायकोडर्मा व्हीरीडी १० ग्रॅम

		प्रति किलो प्रमाणे बीज प्रक्रिया करावी. **वांझा** : बीएसएमएआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ आशा किंवा पीकेव्ही तारा या वाणाची लागवड करावी. मारोती हा वाण या रोगाला मोठया प्रमाणात बळी पडतो. किटकनाशकाद्वारे कोळयांचे व्यवस्थापन करावे. **खोडावरील करपा : अ) कोलेटोट्रायकम करपा** : मॅन्कोझेब हे बुरशीनाशक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून रोगाची लागण दिसताच खोड व फांद्यांवर फवारणी करावी. **ब) फायटोप्थोरा करपा** : पेरणीपूर्वी बियाण्यास मेटॅलॅक्झील २ ग्रॅम किंवा फोसेटल ए.एल. २ ग्रॅम किंवा कार्बोन्डाझीम २ ग्रॅम किंवा थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करावी. मेटॅलॅक्झील किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	१४५- १५० दिवस
१०	उत्पादकता	११- १३ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	• गडद पिवळया रंगावर लाल धारी असलेल्या फुलांच्या पाकळया • हिरव्या रंगावर तपकिरी रंगाचे पट्टे असलेल्या शेंगा • लवकर पक्व होणारा वाण • १०० दाण्याचे वजन ९-१० ग्रॅम • फयुजारियम विल्ट रोगास मध्यम प्रतिकारक
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

अ. क्र.	तपशिल	
१	**पीक आणि वाणाचे नाव**	**तुर - एकेपीएच -४१०१**
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९६
३	प्रसारित करणारी संस्था/विद्यापीठ	डॉ. पं. दे. कृ. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी जमीन,
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा दुसरा आठवडा
७	बियाणे प्रमाण /एकर	८ ते ८ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ६०-९० सें.मी. झाडातील अंतर ३० ते २० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२५:५० व नत्र,स्फुरद व माती परिक्षणानुसार कमतरता असल्यास २० किलो गंधक/हेक्टर द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	**शेंगा पोखरणारी अळी** : ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी किंवा एच.ए.एन.पी.व्ही. प्रति हेक्टरी ५०० रोग ग्रस्त अळयांचा अर्क (१x १०^{९} तीव्रता) फवारावा. किडींनी आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यानंतर (१० ते २० अळया प्रति १० झाडे) इमामेक्टीन बेंझोएट ५ एस.जी. ३ ग्रॅम किंवा क्लोरॅनट्रॉनिलीप्रोल १८.५ एस.सी. २.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **पिसारी पतंग** : पिसारी पतंगाच्या ५ ते १० अळया प्रति १० झाडे आढळल्यास मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **शेंगे माशी** : मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के ११ मि.ली. किंवा क्विनॉलफॉस २५ टक्के २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	**मर** : पिकांची दिर्घकालीन फेरपालट, रोग प्रतिबंधक जाती पेराव्यात. पेरणीपूर्वी कार्बोक्सीन ३७.५ टक्के अधिक थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो व ट्रायकोडर्मा व्हीरीडी १० ग्रॅम प्रति किलो प्रमाणे बीज प्रक्रिया करावी.

		वांझा : बीएसएमएआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ आशा किंवा पीकेव्ही तारा या वाणाची लागवड करावी. मारोती हा वाण या रोगाला मोठया प्रमाणात बळी पडतो. किटकनाशकाद्वारे कोळयांचे व्यवस्थापन करावे. **खोडावरील करपा : अ) कोलेटोट्रायकम करपा** : मॅन्कोझेब हे बुरशीनाशक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून रोगाची लागण दिसताच खोड व फांद्यांवर फवारणी करावी. **ब) फायटोप्थोरा करपा** : पेरणीपूर्वी बियाण्यास मेटॅलॅक्झील २ ग्रॅम किंवा फोसेटल ए.एल. २ ग्रॅम किंवा कार्बोन्डाझीम २ ग्रॅम किंवा थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करावी. मेटॅलॅक्झील किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	१४०- १५०
१०	उत्पादकता	१२- १३ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	• उंच वाढणारी ,फादया पसरणारी ,जाडे व मोठे हिरवे खोड मध्यम टपोरा लाल तपकिरी दाणा • लवकर पक्व होणारा संकरीत वाण • विल्ट रोगास सहनशिल एसएमडी रोगास एपिफायटीक माध्यमात बळी पडणारा • फायटोफ्थोरा रोगास वाढ काळात चांगली प्रतिकार क्षमता • डाळ उतारा ७०.८ टक्के • शिजण्याचा वेळ २४ मिनिटे • प्रथिने प्रमाण २१-२२ टक्के • १०० दाण्याचे वजन ८ ते ९ ग्रॅम
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

अ.क्र.	तपशिल	
१	**पीक आणि वाणाचे नाव**	**तुर - एकेपीएच -२०२२(अकोला संतुर -१)**
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९९
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे. कृ. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी जमीन,
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा दुसरा आठवडा
७	बियाणे प्रमाण /एकर	५ ते ६ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ६०-९० सें.मी. झाडातील अंतर ३० ते २० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२५:५० व नत्र,स्फुरद व माती परिक्षणानुसार कमतरता असल्यास २० किलो गंधक/हेक्टर द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	**शेंगा पोखरणारी अळी** : ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी किंवा एच.ए.एन.पी.व्ही. प्रति हेक्टरी ५०० रोग ग्रस्त अळयांचा अर्क (१x १०^{९} तीव्रता) फवारावा. किडींनी आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यानंतर (१० ते २० अळया प्रति १० झाडे) इमामेक्टीन बेंझोएट ५ एस.जी. ३ ग्रॅम किंवा क्लोरॅनट्रॉनिलीप्रोल १८.५ एस.सी. २.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **पिसारी पतंग** : पिसारी पतंगाच्या ५ ते १० अळया प्रति १० झाडे आढळल्यास मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **शेंगे माशी** : मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के ११ मि.ली. किंवा क्विनॉलफॉस २५ टक्के २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	**मर** : पिकांची दिर्घकालीन फेरपालट, रोग प्रतिबंधक जाती

		पेराव्यात. पेरणीपूर्वी कार्बोक्सीन ३७.५ टक्के अधिक थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो व ट्रायकोडर्मा व्हीरीडी १० ग्रॅम प्रति किलो प्रमाणे बीज प्रक्रिया करावी. **वांझा** : बीएसएमएआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ आशा किंवा पीकेव्ही तारा या वाणाची लागवड करावी. मारोती हा वाण या रोगाला मोठया प्रमाणात बळी पडतो. किटकनाशकाद्वारे कोळयांचे व्यवस्थापन करावे. **खोडावरील करपा : अ) कोलेटोट्रायकम करपा** : मॅन्कोझेब हे बुरशीनाशक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून रोगाची लागण दिसताच खोड व फांद्यांवर फवारणी करावी. **ब) फायटोप्थोरा करपा** : पेरणीपूर्वी बियाण्यास मेटॅलॅक्झील २ ग्रॅम किंवा फोसेटल ए.एल. २ ग्रॅम किंवा कार्बोन्डाझीम २ ग्रॅम किंवा थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करावी. मेटॅलॅक्झील किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	१७५- १८५
१०	उत्पादकता	१३- १५ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	• झाडे लोळणे व शेंगा तडकण्यास प्रतिकुल • डाळ उतारा ७१-७२ टक्के • शिजण्याचा वेळ २२-२३ मिनिटे • प्रथिने प्रमाण २१-२२टक्के • १०० दाण्याचे वजन ९-१० ग्रॅम • मध्यम टपोरा दाणा • फ्युजारियम विल्ट रोगास सहनशिल
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

अ. क्र.	तपशिल	
१	**पीक आणि वाणाचे नाव**	**तुर - पीकेव्ही तारा (टीएटी ९६२९)**
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०१३
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे. कृ. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम भारी जमीन,
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा दुसरा आठवडा
७	बियाणे प्रमाण /एकर	५ ते ६ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ६०-९० सें.मी. झाडातील अंतर ३० ते २० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२५:५० व नत्र,स्फुरद व माती परिक्षणानुसार कमतरता असल्यास २० किलो गंधक/हेक्टर द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	**शेंगा पोखरणारी अळी** : ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी किंवा एच.ए.एन.पी.व्ही. प्रति हेक्टरी ५०० रोग ग्रस्त अळयांचा अर्क (१x १०^{९} तीव्रता) फवारावा. किडींनी आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यानंतर (१० ते २० अळया प्रति १० झाडे) इमामेक्टीन बेंझोएट ५ एस.जी. ३ ग्रॅम किंवा क्लोरॅनट्रॉनिलीप्रोल १८.५ एस.सी. २.५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **पिसारी पतंग** : पिसारी पतंगाच्या ५ ते १० अळया प्रति १० झाडे आढळल्यास मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. **शेंगे माशी** : मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के ११ मि.ली. किंवा क्विनॉलफॉस २५ टक्के २० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	**मर** : पिकांची दिर्घकालीन फेरपालट, रोग प्रतिबंधक जाती पेराव्यात. पेरणीपूर्वी कार्बोक्सीन ३७.५ टक्के अधिक थायरम

		३ ग्रॅम प्रति किलो व ट्रायकोडर्मा व्हीरीडी १० ग्रॅम प्रति किलो प्रमाणे बीज प्रक्रिया करावी. **वांझा** : बीएसएमएआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ आशा किंवा पीकेव्ही तारा या वाणाची लागवड करावी. मारोती हा वाण या रोगाला मोठया प्रमाणात बळी पडतो. किटकनाशकाद्वारे कोळयांचे व्यवस्थापन करावे. **खोडावरील करपा : अ) कोलेटोट्रायकम करपा** : मॅन्कोझेब हे बुरशीनाशक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून रोगाची लागण दिसताच खोड व फांद्यांवर फवारणी करावी. **ब) फायटोप्थोरा करपा** : पेरणीपूर्वी बियाण्यास मेटॅलॅक्झील २ ग्रॅम किंवा फोसेटल ए.एल. २ ग्रॅम किंवा कार्बोन्डाझीम २ ग्रॅम किंवा थायरम ३ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बुरशीनाशकाची बीज प्रक्रिया करावी. मेटॅलॅक्झील किंवा फोसेटील ए.एल. २० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	१७०- १८५ दिवस
१०	उत्पादकता	२०- २१ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	• मध्यम टपोरा दाणा ,जास्त उत्पादकता , • मध्यम लवकर येणारी, विल्ट रोगास प्रतिकारक एसएमडी रोगास साधारण प्रतिकारक • डाळ उतारा ७५.५४ टक्के • शिजण्याचा वेळ २४ मिनिटे • प्रथिने प्रमाण २१-२२टक्के • १०० दाण्याचे वजन ९ ते १० ग्रॅम
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	